

[Transcript] Forklart / Blodbad i Sudan: Slik kan Putins leiesoldater tjene på kaoset

For å litte over en uke siden satte to generale seg ned for å spise en lang middag. Målet var fredsforhandlinger, og måtte ta det første skritte mot et demokrati i Sudan. Men menneskeneralene satte og forhandlet om fred over bordet med FN, var det noe helt annet som egentlig forgikk.

De begge for å brette seg på krig.

Vi starter i Sudan, der det rase hara kampa i hovedstaden Karton.

Det har vært en gunfire og eksplosjon i Sudan's kapital Haatum.

Nå er landet fanget i en blodekonflikt som er i ferd med å eskalere til full Borgikrig.

I dagens episode har forklart fraften påsten for å høre hvordan det skjedde, og hvordan Ruslan kan tjene på konflikten.

Jeg heter Sunne Søholl, og i dag er det mandag 24 april.

Det begynte lørdag for litt over en uksiden da vokkne ut innbyggerne i hovedstaden Karton til lyden av skyting og jagerfly.

Siden har det levd under det som observatører kan være starten på en større Borgirkrig.

Gunnar Kage er utenriksjournalist her i aftenposten, og han har det siste fulgt situasjonen i Sudan.

Hvem er det som kriger?

Det er to generaler som formelt sett er president og vice-president, og de har valgt hver sin side i konflikten.

Og hvis du har sett filmer med afrikanske krigsarrere, så er det sånn synligvis ikke langt under beskrivelsen av disse to.

Begge har militærbekledning med medaljer, presidenten med kaps og vice-presidenten med en bærett.

Presidenten er tidligere herrsjef og general Abdel Fatta al-Burhan.

Han står på den en siden og har den vanlige herren bak seg.

På den andre siden er det generale utnånt Mohamed Hamdam som vanlige skalsemittig.

Han er tidligere kamilhandler og gikk inn i militær under Borgirkrigen i Darfur, og nå leder han en paramiltergruppe som kalles Rapid Support Forces.

Og derfor vaknet altså innbeggerne i hovedstaden til liden av skudd.

Over 270 personer er ble drept og minst 2.600 er såret siden forrige lørdag.

Røde Kors forteller om mennesker som er innesperet på sykehus og skoler, uten mat og drikke.

I utgangspunktet skulle Sudan gå over til civilt styre og demokrati, etter at de vil tegne makten for et år siden,

og planen var å holde valg i juni i år. I stedet har vice-president og president gått til krig.

Hva er det de sloss om?

Til synlaten er det bare makten i landet de sloss om.

Likevel er problemet i Sudan sammensatt. Blandt annet fordi landet har 300 etniske grupper og mange religioner.

Det er mange språkgrupper og etniske grupper, og religiøst så er de fleste muslimer, men særlig sør er det en god del Kristine, og i Sudan er det også en god mange som holder seg til traditionelle afrikanske religioner.

Og nå kan den allerede blodige konflikten bli enda mer voldle.

For det viser seg at vice-presidenten, Hanme Keps, har tettebann til en russisk gruppe kjent for grus som et drap.

Hvorfor i alverden blander vagner gruppen seg inn i en borgerkrig i Sudan?

[Transcript] Forklart / Blodbad i Sudan: Slik kan Putins leiesoldater tjene på kaoset

Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lorang bokstavlittalt inn. Fulgte grunde drømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo,

og i dag kan hun skilte med 9 bastur og 32 ansatte.

Reinskap er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her.

Vi har en reinskapsfører som forstår vår bransje, og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen, og alle de smarte løsningene som finnes i reinskapsprogrammet TripleTex.

Vi har brukt TripleTex inn oppstart, og kan genuint anbefale det til andre.

Nå kan du prøve det veldig fleksible reinskapsprogrammet TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex NO gratis.

Gunnar, alt dette handler jo om at landet er satt sammen av mange ulike etniske grupper og religioner som du har nevnt i stedet,

men uroen handler vel om mer enn det?

Ja, først og fremst er Sudan et ungt land, og det er en konstruksjon fra kolonitiden da Egypt og Stort Britannia styrte,

men vi ser noe etter 70 år at man har ikke lyktet å lage en nasjonalfølelse.

Og det har vært flere borgerkriger for de tolv år siden så brød Søresudan ut og ble et eget land, og så har husket nok mange borgerkrigene i Darfur, vestlandet, og da var visepresidentens her involvert,

og FN har senere kaldt et folkemål.

Vi vet at rundt 300.000 mennesker ble drept og 2,7 millioner drevet på flukt.

Det er en stat som ikke fungerer i det helt at den har ikke noe å tilby innbyggende når det gjelder helsestet,

undervisning og sånn man regner med at den stats skal gjøre,

og i det helt at så fungerer det ikke som en stat.

Og det var jo dette de to generalene skulle finne ut av under den middagen med FN.

Men nå, med hver sin her, er målet om en demokratisk stat enda fjernere,

for det handler ikke bare om de to generalene.

Hvis visepresidenten vinner kampen, kan en annen brutal her få inflytelse, fordi han har kontakter i vagne gruppen.

Det er det kaldes ofte Putins private her.

Den er styrt og antagelig eid av Evgeni Pregorsin som ofte kaldes Putins kokk.

Han driver mange forskjellige typer næringsvirksomhet fra catering til brutal krigføring,

og vagnet gruppen er kjent for å være spesielt brutale,

og de dreper krigsfanger, og i det helt at følger ikke allmindelig lover og regler som gjelder krigføring.

Hva er det de gjør i Afrika?

Ja, vagnet gruppen er aktiv i flere land sør for Sahara.

Det er leid inn av myndighetene i mange av Sødans nabbeland for å kjempe mot islamistiske grupper,

og det vi vet er at de gjør dette i bytte mot gruverettigheter og andre lukrativ forretningsmuligheter.

Rusla er veldig interessert i å få fotfeste i Sødan.

For Sødan har nemlig noe Ruslan er svært interesserte.

For det første, selv om Sødan er et fattig land, så er det veldig rik på naturressurser.

De har store forekomster av jernmalm og mangan, selisium og gull.

[Transcript] Forklart / Blodbad i Sudan: Slik kan Putins leiesoldater tjene på kaoset

Dette er ressurser Ruslan gjerne vil ha, og seliselisium er et mineral man trenger i produksjon av databrikker,

og det er det mange i veiden av Ruslan sliter med å få taket det på grunn av sanksjonen.

For det andre ønsker de inflytelser i Afrika og ser på Sødán som på en måte porten tar Afrika, og nylig så inngikk de avtale om marinebaser ved kysten mot røde avet.

Med andre ord er Sødán Ruslands nøckel til det afrikanske kontinentet, og derfor er konflikten mer enn en borgerkrig.

For utfallet kan enda opp med å gi Ruslan mer makt.

Vi vet ikke om vagner soldater deltar i kampene nå.

Noen mener at de bare søgger for sikkerheten rundt gruvene,

men vi vet også at vispresidenten har bond til vagnergruppen, og så er man usikker på om de egentlig har valgt side på den måten at de deltar i krigen.

Gunnar, hva kan du si om veien videre for Sødán?

Mange tror at de kan være på vei inn i en lang og blodig borgerkrig,

og nå forteller journalister om at det lukter død og ligger like i gatene.

Og hva som skjer videre er usikkert,

men det som er sikkert er at det ikke blir noe lettere for civilbefolkningen i Sødán.

Du har rørt en podkast fra Aftenbosten.

Det var utenriksjournalist Gunnar Kage som forklarte deg bakgrunnen for konflikten i Sødán.

Denne episoden er laget av producent Olaav Eggesvik og meg Sennesø Hol.

Resten av forklart er Anders Weberg, Jenny Føleland og Philip A. Johannesborg.

Lydende hørte er hentet fra Nighetsbråa AP.

Nå er vi 12 personer. Vi er i denne her romstation.

Skulle visesa være vanskeligere enn vi trodde.

Aftenpostens podkast Folk er tilbake.

Jeg tenkte om jeg kanskje slåss for livet mitt.

I podkasten får du korte fortelninger fra menneskene rundt det, med demers egne ord.

Men da roper søster jeg meg inn på meg.

Mamma beveger seg ikke.

Hør den og hele säsongen hos Podmi eller i Aftenposten appen.